

Titl.

eustream, a.s.

p. Martin Krivda (tariffs@eustream.sk)

Votrubova 11/A

Bratislava 821 09

V Košiciach dňa 27.8.2026

VEC: Pripomienky ku konzultačnému dokumentu a súvisiacim dokumentom zverejneným v rámci Záverečnej konzultácie týkajúcej sa metodiky určovania referenčných cien za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu v Slovenskej republike

Spoločnosť U. S. Steel Košice, s.r.o., so sídlom: Vstupný areál U. S. Steel, 044 54 Košice, IČO: 36 199 222 sa týmto obracia na prevádzkovateľa prepravnej siete, spoločnosť **eustream, a.s.** (ďalej len „eustream“) a predkladá svoje odôvodnené pripomienky ku konzultačnému dokumentu a súvisiacim dokumentom, ktoré spoločnosť eustream zverejnila na svojom webovom sídle v rámci Záverečnej konzultácie týkajúcej sa metodiky určovania referenčných cien za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu v Slovenskej republike v zmysle požiadaviek článku 26 Nariadenia Komisie (EÚ) 2017/460 (ďalej len ako „Nariadenie NC TAR“), ktorým sa stanovuje sieťový predpis o harmonizovaných štruktúrach taríf za prepravu plynu (ďalej len „Záverečná konzultácia“).

Záverečná konzultácia trvá do 30.8.2026.

V roku 2025 sa uskutočnila verejná konzultácia týkajúca sa navrhovanej zmeny cenotvorby za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu na rok 2026, ktorá bola začatá dňa 7.10.2025. V nadväznosti na túto konzultáciu Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „Úrad“) vydal dňa 13.4.2026 cenové rozhodnutie č. 0040/2026/P, ktorým určil ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu na obdobie od 1.5.2026 (ďalej len „Cenové rozhodnutie“). Úrad týmto rozhodnutím nepriznal spoločnosti eustream ňou navrhovanú výšku taríf, ale určil tarify na významne nižšej úrovni.

V rámci aktuálnej Záverečnej konzultácie však eustream pre rok 2027 opätovne navrhuje zmenu tarifnej úrovne. Uvádza, že ekonomické predpoklady, z ktorých vychádzal predchádzajúci návrh, sa potvrdili a predpokladané toky plynu zodpovedajú predpokladom použitým pri predchádzajúcom návrhu na rok 2026. Nový návrh preto označuje za obsahovo obdobný predchádzajúcemu návrhu, pričom aktualizované boli najmä hodnoty WACC, vstupy benchmarkingu, predpokladané kapacity vrátane Výravy, pomer vstup/výstup, cena plynu a inflácia.

Eustream pritom navrhuje, aby sa od 1.1.2027 uplatňovali finálne referenčné ceny vo výške 620,50 EUR/(MWh/deň)/rok na väčšine vstupných a výstupných bodov a 584,00 EUR/(MWh/deň)/rok na domácom bode. Hrubá referenčná cena pred benchmarkingom má predstavovať 1 404,85 EUR/(MWh/deň)/rok.

Predkladatelia týchto pripomienok zásadne nesúhlasia s návrhom spoločnosti eustream na stanovenie referenčných cien za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu na rok 2027 vo výške 620,50 EUR/(MWh/deň)/rok, resp. 584,00 EUR/(MWh/deň)/rok na domácom bode.

Navrhovaná tarifná úroveň predstavuje oproti tarifám stanoveným Úradom pre rok 2026 vo výške 401,50 EUR, resp. 361,35 EUR zvýšenie približne o 54,5 %, resp. 61,6 %. Zároveň však hrubá cena, teda cena pred sekundárnou benchmarkovou úpravou, vzrastie oproti roku 2026 iba z 1 395,10 EUR na 1 404,85 EUR, teda približne o 0,7 %.

Takýto rozdiel si podľa nášho názoru vyžaduje osobitné odôvodnenie. Eustream pritom uvádza, že ekonomické predpoklady, z ktorých vychádzal predchádzajúci návrh, sa potvrdili a predpokladané toky plynu zodpovedajú predpokladom použitým pri návrhu na rok 2026.

Nie je preto zrejmé, aká zmena v ekonomických alebo regulačných vstupoch odôvodňuje, že pri hrubej referenčnej cene vyššej iba približne o 0,7 % má byť výsledná tarifa vyššia o viac ako polovicu.

Podanie týchto pripomienok preto odôvodňujeme nasledovne:

I. Benchmarking a primeranosť navrhovanej tarifnej úrovne

1. Za významnú otázku považujeme spôsob, akým je v návrhu na rok 2027 aplikovaný benchmarking.
2. Agentúra EÚ pre spoluprácu energetických regulátorov (ďalej len „ACER“) vo svojej Správe z 23.2.2026 identifikovala pri návrhu posudzovanom v roku 2026 viaceré nedostatky benchmarkingu, najmä pokiaľ ide o identifikáciu relevantnej konkurencie, výber benchmarkovaných prevádzkovateľov a bodov a transparentnosť výslednej benchmarkovej hodnoty. ACER pritom odporučil vychádzať z konkrétnych konkurenčných trás a ich ekonomickej relevantnosti.
3. Úrad následne v cenovom konaní pre rok 2026 pristúpil k vlastnému vyhodnoteniu spôsobu aplikácie benchmarkingu a v Cenovom rozhodnutí určil referenčné ceny na podstatne nižšej úrovni, než navrhoval eustream.
4. Nie je preto zrejmé, prečo sa návrh eustreamu na rok 2027 odlišuje tak zásadným spôsobom od postupu Úradu v predchádzajúcom cenovom konaní.
5. Eustream pre rok 2027 navrhuje finálnu referenčnú cenu 620,50 EUR/(MWh/deň)/rok. Priemerná tarifná úroveň benchmarkovaných prevádzkovateľov bez eustreamu pritom predstavuje 73,8 EURcent/MWh/100 km a maximálna hodnota 158,2 EURcent/MWh/100 km. Eustream však transparentne nevysvetlil, aké konkurenčné prostredie a aké ekonomické okolnosti odôvodňujú výslednú tarifnú úroveň pre slovenskú prepravnú sieť.
6. Pri posudzovaní tejto otázky nemožno podľa nášho názoru abstrahovať ani od širších ekonomických dôsledkov navrhovanej tarifnej úrovne. Úrad v Cenovom rozhodnutí pre rok 2026 zohľadnil riziko, že príliš vysoké tarify môžu viesť k využívaniu alternatívnych prepravných trás, k ďalšiemu poklesu príjmov eustreamu a následne k ďalšiemu zvyšovaniu taríf.
7. Zachovanie konkurencieschopnosti slovenskej prepravnej siete a jej schopnosti obstať v konkurencii alternatívnych prepravných trás preto podľa nášho názoru predstavuje aj otázku širšieho verejného záujmu. Príliš vysoká tarifná úroveň môže viesť k strate

prepravných tokov, ďalšiemu zhoršovaniu využitia existujúcej infraštruktúry a v konečnom dôsledku k ďalšiemu tlaku na rast taríf.

8. Pri cenotvorbe preto nemožno sledovať iba dosiahnutie cieľových výnosov prevádzkovateľa, ale aj to, či navrhovaná tarifná úroveň umožňuje zachovať konkurencieschopnosť slovenskej prepravnej siete a nevedie k ďalšiemu oslabovaniu jej využitia.
9. Žiadame preto, aby eustream transparentne vysvetlil, ako bola pri určovaní výslednej tarifnej úrovne zohľadnená jej konkurencieschopnosť vo vzťahu k alternatívnym prepravným trasám, riziko ďalšieho poklesu prepravných objemov a širší ekonomický záujem na zachovaní konkurencieschopnej prepravnej infraštruktúry v Slovenskej republike.
10. Takúto požiadavku na transparentnosť nemožno chápať iba ako požiadavku na zverejnenie výslednej hodnoty. Musí umožniť aj overenie rozhodujúcich vstupov a postupov, na základe ktorých bola výsledná tarifná úroveň určená. O to významnejšie je to v situácii, keď sa pri relatívne malej zmene hrubej referenčnej ceny dosahuje výrazná zmena finálnej referenčnej ceny.
11. Podľa nášho názoru musí byť preto z konzultačných podkladov dostatočne preskúmateľné, prečo je výsledná hodnota benchmarkingu ekonomicky relevantná pre slovenskú prepravnú sieť a ako sa premieta do výslednej referenčnej ceny.

II. Cieľové výnosy a regulačná báza aktív

12. Eustream pre rok 2027 uvádza cieľové výnosy vo výške 471,753 mil. EUR, pričom zároveň dodáva, že táto suma nezahŕňa efekt benchmarkingu.
13. Podľa článku 17 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1789 o vnútornom trhu s obnoviteľným plynom, zemným plynom a vodíkom, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1227/2011, (EÚ) 2017/1938, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2022/869 a rozhodnutie (EÚ) 2017/684 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 715/2009 musia byť tarify a metodiky použité na ich výpočet transparentné a musia odrážať skutočne vynaložené náklady, pokiaľ tieto korešpondujú s nákladmi efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa siete, pričom sa musia uplatňovať nediskriminačným spôsobom. Článok 19 ods. 1 uvedeného nariadenia zároveň vyžaduje transparentnosť metódik, parametrov a hodnôt používaných na určenie povolených alebo cieľových výnosov vrátane regulačnej bázy aktív.
14. V tejto súvislosti považujeme za rozhodujúce, aby boli konkrétne hodnoty použité pri stanovení cieľových výnosov a regulačnej bázy aktív transparentné, preukázateľné a preskúmateľné.
15. To je významné najmä vzhľadom na zásadnú zmenu využívania prepravnej siete a rozdiel medzi jej technickou a predpokladanou zmluvnou kapacitou.
16. Žiadame preto, aby eustream transparentne preukázal najmä spôsob určenia cieľových výnosov vo výške 471,753 mil. EUR a regulačnej bázy aktív, aby bolo možné overiť, či použité hodnoty zodpovedajú skutočným a ekonomicky oprávneným nákladom regulovanej činnosti.

III. Objemové riziko

17. Pri posudzovaní návrhu na rok 2027 je potrebné osobitne zohľadniť otázku objemového rizika.
18. Dlhodobý pokles tranzitných tokov vytvára riziko, že náklady existujúcej infraštruktúry budú postupne znášať zostávajúci používatelia siete, hoci značná časť týchto nákladov bola v minulosti rozložená medzi podstatne väčší objem tranzitnej prepravy.
19. ACER už pri posudzovaní návrhu na rok 2026 upozornil na systémový problém vyplývajúci z poklesu cezhraničných tokov a z nesúladu medzi kapacitou siete a jej využívaním a odporučil vytvorenie dlhodobej stratégie na riešenie tohto nesúladu. Žiadnu takúto stratégiu však eustream nepredstavil.
20. Na túto otázku nadväzuje aj postup Úradu v cenovom konaní na rok 2026, v ktorom Úrad upozornil na riziko, že vysoká tarifná úroveň môže viesť k využívaniu alternatívnych trás, ďalšiemu poklesu príjmov eustreamu a následne k ďalšiemu zvyšovaniu taríf.
21. Žiadame preto, aby eustream preukázal, akým konkrétnym mechanizmom je zabezpečené, aby sa štrukturálne objemové riziko vyplývajúce z poklesu tranzitných tokov neprenášalo na zostávajúcich používateľov siete.
22. Otázka objemového rizika pritom úzko súvisí aj so vzťahom medzi cieľovými výnosmi a výnosmi, ktoré možno pri navrhovanej tarifnej úrovni reálne dosiahnuť. Eustream výslovne uvádza, že cieľové výnosy vo výške 471,753 mil. EUR nezahŕňajú efekt benchmarkingu. Je preto potrebné transparentne vysvetliť, aký rozdiel medzi cieľovými výnosmi a očakávanými výnosmi po benchmarkingu vzniká, kto tento rozdiel znáša a akým mechanizmom je zabránené jeho budúcemu preneseniu do vyšších taríf.

IV. Domáci bod

23. Osobitne žiadame o vysvetlenie spôsobu stanovenia referenčnej ceny pre domáci bod.
24. Pre rok 2027 eustream navrhuje pre domáci bod finálnu referenčnú cenu 584,00 EUR/(MWh/deň)/rok, zatiaľ čo na ostatných bodoch navrhuje 620,50 EUR/(MWh/deň)/rok.
25. Z dostupnej dokumentácie predloženej v rámci verejnej konzultácie nie je jednoznačné, či je domáci bod zahrnutý do samotnej sekundárnej benchmarkovej úpravy a akým mechanizmom bola následne stanovená jeho finálna referenčná cena.
26. Žiadame preto, aby eustream tento mechanizmus jednoznačne vysvetlil.

V. Záver

Za týchto okolností považujeme za nevyhnutné, aby bolo v ďalšom konaní možné preskúmateľným spôsobom overiť nielen výslednú výšku tarify, ale aj jednotlivé rozhodujúce parametre a mechanizmy, ktoré k jej stanoveniu viedli.

Z uvedených dôvodov považujeme navrhované zvýšenie referenčných cien na rok 2027 za nedostatočne odôvodnené. Za rozhodujúce považujeme najmä to, že:

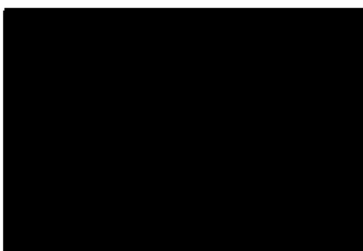
- a) finálna tarifná úroveň sa oproti roku 2026 zvyšuje približne o 54,5 %, hoci hrubá referenčná cena sa zvyšuje iba približne o 0,7 %,
- b) naďalej nie je možné overiť správnosť avizovaných cieľových výnosov a s tým súvisiacej regulačnej bázy aktív, pretože chýbajú riadne zverejnené metodiky ich určenia a ďalšie

informácie preukazujúce, že eustream uplatňuje v cenách náklady korešpondujúce s nákladmi efektívneho a štrukturálne porovnateľného prevádzkovateľa siete,

- c) nový návrh dostatočne nevysvetľuje, prečo sa pri stanovení benchmarkingu odlišuje od postupu uplatneného Úradom v Cenovom rozhodnutí,
- d) výhrady ACER k identifikácii relevantnej konkurencie a transparentnosti benchmarkingu neboli podľa dostupných podkladov v plnom rozsahu odstránené a
- e) naďalej nie je dostatočne vysvetlené, ako je pri dlhodobom poklese tranzitných tokov zabezpečená ochrana zostávajúcich používateľov siete pred prenášaním objemového rizika.

Žiadame preto, aby eustream svoj návrh na rok 2027 v uvedených častiach doplnil a aby pritom zohľadnil Správu ACER z 23.2.2026, regulačný postup Úradu uplatnený v Cenovom rozhodnutí a širšie ekonomické dôsledky navrhovanej tarifnej úrovne na konkurencieschopnosť slovenskej prepravnej siete.

Tento dokument neobsahuje dôverné informácie, a preto ho možno považovať aj za nedôvernú verziu vhodnú na zverejnenie v zmysle článku 26 ods. 2 Nariadenia NC TAR.

Príloha:

Poverenie 084/2021